

Διαγώνισμα στην Ιστορία Προσανατολισμού

Τάξη: Β΄ Λυκείου

Διάρκεια: 3 ώρες

Επιμέλεια : Αναστασία Πιλάτη, Νικολή Σταυρούλα

Ημερομηνία: 8/11/2025

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Στήλη Α

Πρόσφυγες

1. Κυδωνιείς
2. Ηπειρώτες
3. Κρήτες
4. Ψαριανοί
5. Χίοι

Στήλη Β

Τόπος μετανάστευσης

- α. Κεντρικό Αιγαίο
- β. Πελοπόννησο
- γ. Μονεμβασιά
- δ. Ψαρά
- ε. Δυτική Στερεά

(15 μονάδες)

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη :

- α. Οι τρομοκρατικές ενέργειες των Τούρκων δεν εντάσσονταν σε ένα γενικότερο σχέδιο εκρίζωσης του ελληνικού στοιχείου κατά τον 19ο αιώνα.

β. Στην Τρίτη Εθνοσυνέλευση δεν έγινε αποδεκτό το αίτημα του τόπου για τους Σμυρναίους

γ. Στις βόρειες Σποράδες κατέφυγαν αρχικά οι κάτοικοι της Θεσσαλομαγνησίας και της Ανατολικής Μακεδονίας.

δ. Η αποτυχημένη επιχείρηση του Φαβιέρου προκάλεσε νέο κύμα Χίων προσφύγων προς τη Σάμο και τις Κυκλάδες.

ε. Από το 1821-1824 η Ερμούπολη της Σύρου συγκέντρωσε πρόσφυγες από πολλά μέρη της Ελλάδος, και κυρίως Χίους

(10 μονάδες)

ΘΕΜΑ Β1

Πώς εκφράστηκε η διάσταση προσφύγων και γηγενών ύστερα από τη Μικρασιατική καταστροφή στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική ζωή ;

(15 μονάδες)

ΘΕΜΑ Β2

Σε ποιες περιοχές κατέφυγαν οι Χίοι πρόσφυγες κατά την ελληνική επανάσταση; Ποια μέτρα έλαβε η κυβέρνηση για την αποκατάσταση των προσφύγων από τη Χίο;

(10 μονάδες)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και τα στοιχεία που θα αντλήσετε από το παράθεμα, να αναφερθείτε στις συνθήκες κάτω από τις οποίες δημιουργήθηκε ο συνοικισμός των Μακεδόνων στη Στερεά Ελλάδα, κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα.

(25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι Μακεδόνες κτίζουν τη Νέα Πέλλα

[Οι Μακεδόνες] επί του Κυβερνήτου είχαν μεταφερθή εκ των Βορείων Σποράδων εις την Μεγαρίδα, όπου οργανώθησαν στρατιωτικώς και οπόθεν έδρασαν δια την απελευθέρωσιν της Στερεάς Ελλάδος. Επόμενον λοιπόν ήτο να επιζητήσουν να συνοικισθούν εις τόπον της Στερεάς Ελλάδος και μάλιστα προς τα σύνορα της Θεσσαλίας. Η επί του συνοικισμού των Μακεδόνων επιτροπή (...) δι' εγγράφου της από 9 Ιανουαρίου 1837 (...) αναφέρει μεταξύ άλλων ότι οι Μακεδόνες υπό την σκέπην του βασιλέως Όθωνος συνοικίζονται εις την Αταλάντην της Λοκρίδος, όπου κτίζουν πόλιν φέρουσαν το όνομα Νέα Πέλλα. Εις την πόλιν ταύτην έχουν ήδη εγκατασταθή 70 οικογένειαι Μακεδόνων «και άλλαι περί τας τετρακοσίας, καταγραφείσαι μέχρι τούδε εις τους καταλόγους, δεν ηδυνήθησαν δια την έλλειψιν των μέσων να αποκατασταθώσιν ακόμη». Εντέλει παρακαλούν τον βαρόνον Μπέλλιον (...) ν' αναλάβη την σύναξιν εράνων μεταξύ των εν Ευρώπη εγκατεστημένων συμπατριωτών των δια την περάτωσιν του συνοικισμού της Νέας Πέλλης και την ενίσχυσιν της πνευματικής και οικονομικής ζωής αυτής.

Απ. Βακαλόπουλος, Η επανάσταση κατά το 1825, ΙΕΕ σ. 170.

ΘΕΜΑ Δ1

Μελετώντας το περιεχόμενο των παραθεμάτων και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α.) Ποιες ήταν οι συνέπειες για τους κατοίκους των Κυδωνιών μετά την εξέγερση των ναυτικών νησιών; (μονάδες 12)

β.) Ποια προβλήματα αντιμετώπισαν κατά την άφιξή τους στην επαναστατημένη Ελλάδα και ποια ήταν η προσφορά τους. (μονάδες 13)

(25 μονάδες)

Κείμενο Α

Ο ελληνικός στόλος μετέφερε γ,ια λόγους ασφαλείας όλους τους Κυδωνιείς που είχαν καταφύγει στα Μοσχονήσια στα Ψαρά. Η πλειοψηφία, όμως, των κατοίκων των Κυδωνιών, που είχαν παραμείνει στην πόλη βρισκόταν σε πολύ μεγάλο κίνδυνο λόγω της παρουσίας των Τούρκων που είχαν κατασκηνώσει στην ύπαιθρο. Έτσι, οι κάτοικοι που βρίσκονταν εγκλωβισμένοι στις Κυδωνίες απέστειλαν τον Βενιαμίν Λέσβιο στα Μοσχονήσια για να ζητήσουν από τον Τομπάζη να σώσει και αυτούς μεταφέροντάς τους στα Ψαρά. Ο Τομπάζης αποφάσισε την επόμενη να πλεύσει με όλο τον στόλο και να σώσει όσους περισσότερους μπορούσε. Τα χαράματα της 3ης Ιουνίου του 1821, ημέρα Παρασκευή, ξημέρωνε άλλη μία τραγική ημέρα για τον Ελληνισμό, με τον ελληνικό στόλο να προβάλλει ενώπιον της τουρκοκρατούμενης πόλης. Χιλιάδες κάτοικοι της πόλης βρίσκονταν συνωστισμένοι στο λιμάνι της πόλης εκλιπαρώντας για τη σωτηρία τους, πολλοί άλλοι παρέμεναν ακόμη στην πόλη διστάζοντας να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, ελπίζοντας ότι το κακό μπορούσε να αποτραπεί τελικά. Η πρόσθετη δυσκολία ήταν ότι ο ελληνικός στόλος δεν μπορούσε να πλησιάσει, γιατί τα νερά του λιμανιού ήταν αβαθή.

Σάββας Καλεντερίδης, Η σωτήρια δράση του επαναστατημένου ελληνικού στόλου στην καταστροφή των Κυδωνιών από τους Τούρκους το 1821- Η πρώτη καταστροφή του Μικρασιατικού Ελληνισμού, δημοσίευση: 25/03/2013 στο Ιμφογνώμων Πολιτικά.

Κείμενο Β

Η πολιτιστική προσφορά των Κυδωνιέων προσφύγων

Οι διδάσκαλοι της περιφήμου Ακαδημίας των Κυδωνιών, Θεόφιλος Καΐρης, Βενιαμίν ο Λέσβιος, Ευστράτιος Πέτρου προσέφεραν τα φώτα των εις την υπηρεσίαν της κοινής υποθέσεως. Κυδωνιείς δε πρόσφυγες, μαθηταί φαίνεται της Ακαδημίας ταύτης, εισήγαγον εις τινα σχολεία των νήσων του Αιγαίου και εις το Ναύπλιο την ως θαυματοργόν τότε θεωρουμένην παιδαγωγικήν αρχήν της αλλοδιδακτικής μεθόδου. [...] Κυδωνιεύς επίσης ο Κων. Τόμπρος, ο άλλοτε ιδρυτής του τυπογραφείου της Ακαδημίας, έγινε ο πρώτος οργανωτής του τυπογραφείου της κυρίως Ελλάδος εις τας Καλάμας. Εκεί εξεδίδοντο η εφημερίς «Ελληνική Σάπιγξ» και άλλα έγγραφα της κυβερνήσεως.

Απόστολος Βακαλόπουλος, Η επανάσταση κατά το 1825, ΙΕΕ, τ. ΙΒ', σ.20